



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 30. august 2022
(OR. en)

11980/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0242(NLE)

PROBA 28
AGRI 391
WTO 154

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	22. august 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 413 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses Saudi Araabia Kuningriigi ühinemisega 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 413 final.

Lisatud: COM(2022) 413 final

Brüssel, 22.8.2022
COM(2022) 413 final

2022/0242 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses Saudi Araabia Kuningriigi ühinemisega 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus võetav seisukoht seoses Saudi Araabia Kuningriigi Valitsuse ühinemisega rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga (edaspidi „leping“).

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping

Rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu (edaspidi „leping“) eesmärgid on i) püüelda oliiviõli, oliivijääkõli ja lauaoliivide füüsikalis-keemilisi ja organoleptilisi omadusi käsitlevate riiklike ja rahvusvaheliste õigusnormide ühtlustamise poole, et kõrvaldada kõik kaubandustõkked, ii) tegeleda füüsikalis-keemilise ja organoleptilise analüüsiga, täiendamaks teadmisi oliivitoodete koostise ja kvaliteediomaduste kohta, et koondada rahvusvahelised normid ning iii) tugevdada rahvusvahelise oliivinõukogu rolli oliivide valdkonna rahvusvahelise teaduskogukonna tiptaseme foorumina.

Lepingu uuendatud versioon jõustus 1. jaanuaril 2017.

Euroopa Liit on lepingu osaline¹.

2.2. Liikmete nõukogu

Liikmete nõukogu on rahvusvahelise oliivinõukogu kõrgeim ja otsuseid tegev organ. Ta kasutab kõiki volitusi ning täidab kõiki ülesandeid, mis on vajalikud lepingu eesmärkide saavutamiseks. Lepingu osalisena on Euroopa Liit rahvusvahelise oliivinõukogu liige ja on esindatud liikmete nõukogus. Liikmete nõukogu otsused uue liikme ühinemise kohta võetakse vastu konsensuse alusel. Lepingu artikli 10 lõike 4 punktis b on sätestatud, et kui liikmete nõukogu esimehe määratud tähtaja jooksul konsensus ei saavutata, siis liikmed hääletavad. Otsus loetakse vastuvõetuks, kui selle poolt on vähemalt liikmete enamus, kes esindavad vähemalt 86 % liikmete osaluskvootidest.

Rahvusvahelises oliivinõukogus on praegu 18 liiget ning kokku 1 000 osaluskvoodist on Euroopa Liidul neid 678.

2.3. Liikmete nõukogu kavandatav akt

Pärast seda, kui Saudi Araabia Kuningriik esitas 8. märtsil 2022 ametliku taotluse lepinguga ühinemiseks, peaks liikmete nõukogu tulevasel liikmete nõukogu istungil või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks, võtma vastu otsuse Saudi Araabia Kuningriigi ühinemise kohta.

Kavandatava akti eesmärk on kehtestada tingimused Saudi Araabia Kuningriigi ühinemiseks vastavalt lepingu artiklile 29.

Kavandatav akt muutub lepinguosalistele siduvaks, sest sellega muudetakse liikmete nõukogus otsustamise tasakaalu, kui otsuseid ei võeta vastu konsensuse alusel vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 4.

¹ Nõukogu 10. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1892 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 293, 28.10.2016, lk 2) ning nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kuigi oliiviõli aastatoodang on Saudi Araabia Kuningriigis endiselt tagasihoidlik, on selle tarbimine viimase kümne aasta jooksul pidevalt kasvanud². Samamoodi on Saudi Araabia Kuningriigi aastane lauaoliivide toodang endiselt väike, samas kui nende tarbimine on oluliselt suurem³.

Põllumajanduse, metsanduse ja kalanduse lisandväärtus (% SKPst) oli Saudi Araabias 2020. aastal 2,6 % SKPst⁴. Viimase kümne aasta jooksul on oliivisektor märkimisväärselt arenenud, eelkõige riigi loodepiirkondades.

Arvestades, et Saudi Araabia Kuningriik arendab oma oliivisektorit tarbimise osas ning kavatseb arendada ka tootmist, võiks Saudi Araabia Kuningriigi ühinemine teatavatel tingimustel tugevdada rahvusvahelist oliivinõukogu, seda eelkõige oliivitoodete omadusi käsitlevate riiklike ja rahvusvaheliste õigusnormide ühtlustamisel, et vältida kaubandustõkkeid. Ühinemine on kooskõlas liidu poliitika eesmärkidega seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013⁵ II osa II jaotises sätestatud põllumajandustoodete turustamisstandarditega.

Liikmete nõukogus vastu võetava otsusega kehtestatakse Saudi Araabia Kuningriigi ühinemise tingimused seoses osaluskvootidega rahvusvahelises oliivinõukogus ning ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaeg.

Liikmete osaluskvoodid, mida kasutatakse rahaliste sissemaksete ja hääleõiguste kindlaksmääramiseks, arvutatakse vastavalt lepingu artiklis 11 sätestatud valemile. Liit tagab, et seda valemit kasutatakse Saudi Araabia Kuningriigi osaluskvootide kindlaksmääramisel.

Liit toetab kõiki ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaegu, mis võimaldavad Saudi Araabia Kuningriigil lepinguga peagi ühineda. Kui ühinemiskirja hoiuleandmine lükkub edasi, võib liit toetada liikmete nõukogu hiljem vastu võetavate otsustega ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaja pikendamist.

Võttes arvesse otsustusprotsessi rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus, on liidu seisukoht vajalik Saudi Araabia Kuningriigi ühinemise tingimuste kehtestamiseks.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

² Rahvusvahelise oliivinõukogu avaldatud andmete kohaselt ulatub aastane oliiviõlitoodang Saudi Araabia Kuningriigis ligikaudu 3 000 tonnini, samal ajal kui oliiviõli aastane tarbimine on 15 000 tonnilt turustusaastal 2010/2011 kasvanud 33 000 tonnini turustusaastal 2020/2021.

³ Rahvusvahelise oliivinõukogu avaldatud andmete kohaselt on Saudi Araabia Kuningriigi lauaoliivide aastatoodang püsinud viimastel turustusaastatel stabiilselt ligikaudu 4 500 tonni juures, samal ajal kui lauaoliivide aastane tarbimine on püsinud stabiilsena ligikaudu 32 500 tonni juures.

⁴ Maailmapanga arengunäitajate kohaselt.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“⁶.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Liikmete nõukogu on rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu alusel loodud organ.

Akt, mille liikmete nõukogu peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on õigusliku toimega eelkõige seetõttu, et see mõjutab liikmete nõukogus otsustamise tasakaalu, kui otsuseid ei võeta vastu konsensusel alusel vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 4⁷.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

⁶ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

⁷ Liikmete nõukogu oliiviõli turustusnorme käsitlevad aktid, mis võidakse vastu võtta konsensuseta, on rahvusvahelise õiguse alusel siduvad vastavalt lepingu artikli 20 lõikele 3 ja võivad otsustavalt mõjutada ELi õigusaktide sisu, nimelt määrusel (EL) nr 1308/2013 põhinevaid delegeeritud õigusakte ja rakendusakte.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses Saudi Araabia Kuningriigi ühinemisega 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2016/1892¹ allkirjastati 18. novembril 2016 liidu nimel 2015. aasta rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping (edaspidi „leping“), eeldusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval. Leping jõustus ajutiselt 1. jaanuaril 2017 vastavalt selle artikli 31 lõikele 2 ning liit sõlmis selle nõukogu 17. mai 2019. aasta otsusega (EL) 2019/848².
- (2) Lepingu artikli 29 kohaselt kehtestab rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogu (edaspidi „liikmete nõukogu“) tingimused, mille alusel saab mingi riigi valitsus lepinguga ühineda.
- (3) Saudi Araabia Kuningriigi Valitsus on ametlikult taotlenud lepinguga ühinemist. Seetõttu peaks liikmete nõukogu tulevasel istungil või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks, kehtestama Saudi Araabia Kuningriigi ühinemise tingimused, mis puudutavad rahvusvahelise oliivinõukogu osaluskvoote ja ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaega.
- (4) Arvestades, et Saudi Araabia Kuningriik arendab oma oliivisektorit tarbimise osas ning kavatses arendada ka tootmist, võiks tema ühinemine teatavatel tingimustel tugevdada rahvusvahelist oliivinõukogu, seda eelkõige oliivitoodete omadusi käsitlevate riiklike ja rahvusvaheliste õigusnormide ühtlustamisel, et vältida kaubandustõkkeid.
- (5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel liikmete nõukogus võetav seisukoht, kuna vastuvõetavad otsused on liidu suhtes õigusliku toimega, sest need mõjutavad liikmete nõukogus otsustamise tasakaalu, kui otsuseid ei võeta vastu konsensuse alusel vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 4,

¹ Nõukogu 10. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1892 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 293, 28.10.2016, lk 2).

² Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogu tulevasel istungil või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks, ja mis puudutab Saudi Araabia Kuningriigi Valitsuse lepinguga ühinemise tingimusi, on esitatud lisas.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*